ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 16ης Ιουλίου 2009 *

Στην υπόθεση C-5/08,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Højesteret (Δανία) με απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2007, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 4 Ιανουαρίου 2008, στο πλαίσιο της δίκης

Infopaq International A/S

κατά

Danske Dagblades Forening,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, Γ. Αρέστη και J. Malenovský (εισηγητή), δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η δανική.

γενική εισαγγελέας: V. Trstenjak
γραμματέας: C. Strömholm, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 20ής Νοεμβρίου 2008,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Infopaq International A/S, εκπροσωπούμενη από τον A. Jensen, advokat,

— η Danske Dagblades Forening, εκπροσωπούμενη από τον M. Dahl Pedersen, advokat,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον E. Riedl,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους H. Krämer και H. Støvlbæk,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 12ης Φεβρουαρίου 2009,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά, αφενός, την ερμηνεία του άρθρου 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167, σ. 10), και, αφετέρου, τις προϋποθέσεις εξαιρέσεως των προσωρινών πράξεων αναπαραγωγής υπό την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας αυτής.

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ Infopaq International A/S (στο εξής: Infopaq) και Danske Dagblades Forening (στο εξής: DDF) ως προς την απόρριψη της αιτήσεως της Infopaq με σκοπό να αναγνωρισθεί ότι δεν υποχρεούται να λαμβάνει την άδεια των δικαιούχων δικαιωμάτων δημιουργού για τις πράξεις αναπαραγωγής άρθρων του Τύπου μέσω αυτοματοποιημένης μεθόδου, που συνίσταται στη σάρωση και τη μετατροπή τους σε ψηφιακό αρχείο, ακολουθούμενη από ψηφιακή επεξεργασία του αρχείου αυτού.

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

3 Σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 1, της Συμφωνίας περί των πτυχών των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που άπτονται του εμπορίου, που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, εγκριθείσας με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθ' όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (ΕΕ L 336, σ. 1):

«Τα Μέλη συμμορφώνονται με τα άρθρα 1 έως 21 της Συμβάσεως της Βέρνης (1971) και το παράρτημα της συμβάσεως αυτής […]».

4 Το άρθρο 2 της Συμβάσεως της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων (πράξη των Παρισίων της 24ης Ιουλίου 1971), όπως προκύπτει από την τροποποίηση της 28ης Σεπτεμβρίου 1979 (στο εξής: Σύμβαση της Βέρνης), έχει ως εξής:

«1) Οι όροι "λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά έργα" περιλαμβάνουν όλες τις παραγωγές του λογοτεχνικού, επιστημονικού και καλλιτεχνικού τομέα, ανεξαρτήτως του μέσου ή της μορφής της εκφράσεως, όπως: τα βιβλία, φυλλάδια και άλλα έντυπα […]

[…]

5) Οι συλλογές λογοτεχνικών ή καλλιτεχνικών έργων όπως οι εγκυκλοπαίδειες και ανθολογίες οι οποίες, λόγω της επιλογής ή της διευθετήσεως του περιεχομένου τους, αποτελούν πνευματικά δημιουργήματα, προστατεύονται ως τοιαύτα, με την επιφύλαξη των πνευματικών δικαιωμάτων επί καθενός έργου που αποτελεί μέρος των συλλογών αυτών.

[…]

8) Η προστασία της παρούσας συμβάσεως δεν εφαρμόζεται στις καθημερινές ειδήσεις ή σε θέματα ποικίλης ύλης που έχουν χαρακτήρα απλών πληροφοριών του Τύπου.»

5 Σύμφωνα με το άρθρο 9, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως της Βέρνης, οι δημιουργοί λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων που προστατεύονται με τη σύμβαση αυτή έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν την αναπαραγωγή των έργων αυτών, με οποιοδήποτε μέσο και μορφή.

Το κοινοτικό δίκαιο

6 Το άρθρο 1 της οδηγίας 91/250/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 1991, για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών (ΕΕ L 122, σ. 42), προβλέπει:

«1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη προστατεύουν τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας [ως] λογοτεχνικά έργα κατά την έννοια της σύμβασης της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων. […]

[…]

3. Ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή προστατεύεται εφόσον είναι πρωτότυπο με την έννοια ότι είναι αποτέλεσμα προσωπικής πνευματικής εργασίας του δημιουργού του. Η παροχή της προστασίας δεν εξαρτάται από την εφαρμογή κανενός άλλου κριτηρίου.»

7 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 96/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων (ΕΕ L 77, σ. 20), προβλέπει:

«Σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, οι βάσεις δεδομένων οι οποίες λόγω της επιλογής ή της διευθέτησης του περιεχομένου τους αποτελούν πνευματικά δημιουργήματα προστατεύονται ως τοιαύτα βάσει του δικαιώματος του δημιουργού. Δεν εφαρμόζονται άλλα κριτήρια προκειμένου να προσδιορισθεί αν επιδέχονται προστασία.»

8 Η οδηγία 2001/29 προβλέπει με την τέταρτη, έκτη, ένατη έως ενδέκατη, εικοστή έως εικοστή δεύτερη, τριακοστή πρώτη και τριακοστή τρίτη αιτιολογική σκέψη:

«(4) Η εναρμόνιση του νομικού πλαισίου περί δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων, αυξάνοντας την ασφάλεια του δικαίου και διασφαλίζοντας ταυτόχρονα ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας, θα ενθαρρύνει τη διενέργεια σημαντικών επενδύσεων στη δημιουργικότητα και την καινοτομία, συμπεριλαμβανομένης της υποδομής των δικτύων […]

(6) Ελλείψει εναρμόνισης σε κοινοτικό επίπεδο, οι νομοθετικές δραστηριότητες που έχουν ήδη αρχίσει σε αρκετά κράτη μέλη σε εθνικό επίπεδο για να αντιμετωπιστούν οι τεχνολογικές προκλήσεις ενδέχεται να οδηγήσουν σε σημαντικές διαφορές ως προς την προστασία και, ως εκ τούτου, να περιορίσουν την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και των προϊόντων που ενσωματώνουν ή βασίζονται σε δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προκαλώντας εκ νέου κατακερματισμό της εσωτερικής αγοράς και νομοθετική δυσαρμονία. Οι επιπτώσεις της νομοθετικής ανομοιογένειας και ανασφάλειας δικαίου θα γίνουν περισσότερο αισθητές με την περαιτέρω ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας, η οποία έχει ήδη εντείνει σημαντικά τη διασυνοριακή εκμετάλλευση της διανοητικής ιδιοκτησίας. Η ανάπτυξη αυτή πρέπει να συνεχιστεί. Η ύπαρξη σημαντικών νομικών διαφορών και αβεβαιοτήτων ως προς την προστασία μπορεί να παρεμποδίσει την υλοποίηση οικονομιών

κλίμακας όσον αφορά τα νέα προϊόντα και τις νέες υπηρεσίες που προστατεύονται από το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα.

[…]

(9) Κάθε εναρμόνιση του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων πρέπει να βασίζεται σε υψηλό επίπεδο προστασίας, διότι τα εν λόγω δικαιώματα είναι ουσιώδη για την πνευματική δημιουργία. […]

(10) Για να συνεχίσουν τη δημιουργική και καλλιτεχνική τους εργασία, οι δημιουργοί ή οι ερμηνευτές και εκτελεστές καλλιτέχνες πρέπει να λαμβάνουν εύλογη αμοιβή για τη χρήση των έργων τους […].

(11) Ένα αποτελεσματικό και αυστηρό σύστημα προστασίας του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων αποτελεί βασικό μηχανισμό ώστε η ευρωπαϊκή πολιτιστική δημιουργικότητα και παραγωγή να εξασφαλίσουν τους αναγκαίους πόρους και να διασφαλιστεί η αυτονομία και η αξιοπρέπεια των δημιουργών και των ερμηνευτών.

[…]

(20) Η παρούσα οδηγία βασίζεται σε αρχές και ρυθμίσεις ήδη κατοχυρωμένες από τις ισχύουσες οδηγίες στον συγκεκριμένο τομέα, ιδίως δε από τις οδηγίες [91/250] […] και [96/9]. Αναπτύσσει αυτές τις αρχές και ρυθμίσεις εντάσσοντάς τες στην κοινωνία της πληροφορίας. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται

υπό την επιφύλαξη των εν λόγω οδηγιών, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στην παρούσα οδηγία.

(21) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να ορίζει την εμβέλεια των πράξεων που καλύπτονται από το δικαίωμα αναπαραγωγής όσον αφορά τους διαφόρους δικαιούχους, σύμφωνα με το κοινοτικό κεκτημένο. Χάριν ασφαλείας δικαίου στην εσωτερική αγορά πρέπει να δοθεί ευρύς ορισμός των πράξεων αυτών.

(22) Ο στόχος μιας πραγματικής υποστήριξης στη διάδοση του πολιτισμού δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την αυστηρή προστασία των δικαιωμάτων και χωρίς την καταπολέμηση των παράνομων μορφών κυκλοφορίας έργων, παραποιημένων ή πειρατικών.

[…]

(31) Πρέπει να διατηρηθεί μια ισορροπία περί τα δικαιώματα και τα συμφέροντα μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών δικαιούχων, καθώς και μεταξύ αυτών και των χρηστών προστατευομένων αντικειμένων. […]

[…]

(33) Πρέπει να εξαιρεθούν από το αποκλειστικό δικαίωμα αναπαραγωγής ορισμένες προσωρινές πράξεις αναπαραγωγής οι οποίες είναι μεταβατικές ή βοηθητικές, αποτελούν αναπόσπαστο και ουσιώδες τμήμα μιας τεχνολογικής μεθόδου και επιδιώκουν αποκλειστικώς είτε την αποτελεσματική μετάδοση μεταξύ τρίτων εντός δικτύου μέσω διαμεσολαβητή είτε τη νόμιμη χρήση ενός έργου ή άλλου προστατευομένου αντικειμένου. Οι σχετικές πράξεις αναπαραγωγής δεν θα

πρέπει να έχουν, αυτές καθαυτές, ίδια οικονομική αξία. Όταν πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, η εν λόγω εξαίρεση θα πρέπει να καλύπτει τις πράξεις που καθιστούν δυνατή την αναζήτηση (browsing) καθώς και την αποθήκευση σε κρυφή μνήμη (caching), συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καθιστούν δυνατή την αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων μετάδοσης, εφ' όσον ο διαμεσολαβητής δεν τροποποιεί τις πληροφορίες και δεν παρεμποδίζει τη νόμιμη χρήση της τεχνολογίας, η οποία αναγνωρίζεται ευρέως και χρησιμοποιείται από τη βιομηχανία, προκειμένου να αποκτήσει δεδομένα σχετικά με τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών. Η χρήση θεωρείται νόμιμη εφόσον επιτρέπεται από τον δικαιούχο ή δεν περιορίζεται από τον νόμο.»

9 Σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο α΄, της οδηγίας 2001/29:

«Τα κράτη μέλη παρέχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν, την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει:

α) στους δημιουργούς, όσον αφορά τα έργα τους».

10 Το άρθρο 5 της ίδιας οδηγίας προβλέπει:

«1. Οι αναφερόμενες στο άρθρο 2 προσωρινές πράξεις αναπαραγωγής, οι οποίες είναι μεταβατικές ή παρεπόμενες και οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο και ουσιώδες τμήμα μιας τεχνολογικής μεθόδου, έχουν δε ως αποκλειστικό σκοπό να επιτρέψουν:

α) την εντός δικτύου μετάδοση μεταξύ τρίτων μέσω διαμεσολαβητή, ή

β) τη νόμιμη χρήση

ενός έργου ή άλλου προστατευομένου αντικειμένου και οι οποίες δεν έχουν καμία ανεξάρτητη οικονομική σημασία, εξαιρούνται από το δικαίωμα αναπαραγωγής που προβλέπεται στο άρθρο 2.

[…]

5. Οι εξαιρέσεις και οι περιορισμοί που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2, 3 και 4, εφαρμόζονται μόνο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις οι οποίες δεν αντίκεινται στην κανονική εκμετάλλευση του έργου ή άλλου προστατευομένου αντικειμένου και δεν θίγουν αδικαιολογήτως τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου.»

11 Σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας 2006/116/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, για τη διάρκεια προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένων συγγενικών δικαιωμάτων (κωδικοποίηση) (ΕΕ L 372, σ. 12):

«Οι φωτογραφίες που είναι πρωτότυπες, με την έννοια ότι είναι αποτέλεσμα προσωπικής πνευματικής εργασίας του δημιουργού τους, προστατεύονται σύμφωνα με το άρθρο 1 [το οποίο διευκρινίζει τη διάρκεια των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ενός λογοτεχνικού ή καλλιτεχνικού έργου υπό την έννοια του άρθρου 2 της Συμβάσεως της Βέρνης]. Η παροχή της προστασίας δεν εξαρτάται από την εφαρμογή κανενός άλλου κριτηρίου. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν την προστασία άλλων φωτογραφιών.»

Το εθνικό δίκαιο

12 Τα άρθρα 2 και 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 μεταφέρθηκαν στη δανική έννομη τάξη με τα άρθρα 2 και 11a, παράγραφος 1, του νόμου 395 για τα πνευματικά δικαιώματα (lov nº 395 om ophavsret), της 14ης Ιουνίου 1995 (Lovtidende 1995 A, σ. 1796), όπως έχει τροποποιηθεί και κωδικοποιηθεί, μεταξύ άλλων, με τον νόμο 1051 (lov nº 1051 om ændring af ophavsretsloven), της 17ης Δεκεμβρίου 2002 (*Lovtidende* 2002 A, σ. 7881).

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

13 Η Infopaq δραστηριοποιείται στον τομέα της παρακολουθήσεως και αναλύσεως των έντυπων μέσων μαζικής ενημερώσεως, οι οποίες συνίστανται, κατ' ουσίαν, στην επεξεργασία και σύνοψη επιλεγμένων άρθρων δανικών εφημερίδων και άλλων περιοδικών. Η επιλογή των άρθρων γίνεται βάσει ορισμένων θεματικών κριτηρίων που έχουν συμφωνηθεί με τους πελάτες και υλοποιείται μέσω μιας, όπως αποκαλείται, «μεθόδου συλλογής δεδομένων». Οι περιλήψεις στέλνονται στους πελάτες με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

14 Η DDF είναι η επαγγελματική κλαδική οργάνωση των δανικών ημερησίων εφημερίδων, έργο της οποίας είναι, μεταξύ άλλων, να παρέχει αρωγή στα μέλη της σε όλα τα ζητήματα που αφορούν τα δικαιώματα του δημιουργού.

15 Κατά το 2005, η DDF έλαβε γνώση ότι η Infopaq, για εμπορικούς σκοπούς, προέβαινε σε σάρωση άρθρων εφημερίδων χωρίς άδεια των δικαιούχων των δικαιωμάτων του δημιουργού σε σχέση με τα άρθρα αυτά. Η DDF, θεωρώντας ότι η άδεια αυτή απαιτείται για τη σάρωση άρθρων με την επίμαχη μέθοδο, ενημέρωσε την Infopaq για την άποψή της.

16 Η μέθοδος συλλογής δεδομένων περιλαμβάνει τις πέντε ακόλουθες φάσεις οι οποίες καταλήγουν, σύμφωνα με την DDF, σε τέσσερις πράξεις αναπαραγωγής άρθρων του Τύπου.

17 Πρώτον, τα οικεία δημοσιεύματα καταχωρίζονται με το χέρι από υπαλλήλους της Infopaq σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων.

18 Δεύτερον, γίνεται σάρωση των δημοσιευμάτων αυτών, αφού αποκοπεί η ράχη του εντύπου, οπότε όλες οι σελίδες αποτελούνται από ασύνδετα φύλλα. Το τμήμα του δημοσιεύματος που θα σαρωθεί επιλέγεται από τη βάση δεδομένων προτού το δημοσίευμα τοποθετηθεί στον σαρωτή (scanneur). Κατά τη διάρκεια της σαρώσεως δημιουργείται ένα αρχείο TIFF (Tagged Image File Format) για κάθε σελίδα του δημοσιεύματος. Όταν ολοκληρωθεί η σάρωση αυτή, το αρχείο TIFF μεταφέρεται σε ένα διεκπεραιωτή OCR (Optical Character Recognition) (οπτική αναγνώριση των χαρακτήρων).

19 Τρίτον, ο διεκπεραιωτής OCR μετατρέπει το αρχείο TIFF σε δεδομένα, που μπορούν τύχουν ψηφιακής επεξεργασίας. Κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας αυτής, η εικόνα κάθε χαρακτήρα μετατρέπεται σε έναν ψηφιακό κωδικό, ο οποίος επισημαίνει στον υπολογιστή το είδος του χαρακτήρα. Επί παραδείγματι, η εικόνα των γραμμάτων TDC μετατρέπεται σε πληροφορία την οποία ο υπολογιστής μπορεί να επεξεργαστεί ως τα γράμματα TDC και τα μετατρέπει σε αναγνωρίσιμο από το σύστημα του υπολογιστή σχήμα. Τα δεδομένα αυτά διατηρούνται με τη μορφή αρχείων κειμένου, που δύνανται να γίνουν κατανοητά από οποιοδήποτε πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου. Η διαδικασία OCR ολοκληρώνεται με τη διαγραφή του αρχείου TIFF.

20 Τέταρτον, το αρχείο κειμένου αναλύεται για να ανευρίσκει καθορισμένες εκ των προτέρων λέξεις κλειδιά. Κάθε φορά, δημιουργείται ένα αρχείο που αναφέρει τον τίτλο, το τμήμα και τον αριθμό της σελίδας του δημοσιεύματος, όπου υπάρχει η λέξη κλειδί, εκφραζόμενο σε ποσοστά 0 έως 100, για να επισημανθεί η θέση της λέξεως κλειδί μέσα στο κείμενο, διευκολύνοντας έτσι την ανάγνωση του άρθρου. Για να διευκολυνθεί επιπλέον η ανεύρεση της λέξεως κλειδί κατά την ανάγνωση του άρθρου,

η λέξη αυτή φυλάσσεται με τις πέντε λέξεις που προηγούνται και τις πέντε λέξεις που έπονται αυτής (στο εξής: απόσπασμα ένδεκα λέξεων). Η διαδικασία ολοκληρώνεται με τη διαγραφή του αρχείου κειμένου.

21 Πέμπτον, η διαδικασία συλλογής δεδομένων ολοκληρώνεται με την εκτύπωση δελτίου παρακολουθήσεως για κάθε σελίδα του δημοσιεύματος όπου βρίσκεται η λέξη κλειδί. Το δελτίο παρακολουθήσεως δύναται να έχει την ακόλουθη μορφή:

«4 Νοεμβρίου 2005 — Dagbladet Arbejderen, σελίδα 3:

TDC: 73 % “μελλοντική πώληση του τηλεοπτικού ομίλου TDC, που αναμένεται ότι θα αγορασθεί”».

22 Η Infopaq αμφισβήτησε ότι η μέθοδος αυτή απαιτεί τη συγκατάθεση των δικαιούχων και άσκησε αγωγή κατά της DDF ενώπιον του Østre Landsret, ζητώντας να υποχρεωθεί η DDF να αναγνωρίσει ότι η Infopaq δικαιούται να εφαρμόζει την προπαρατεθείσα μέθοδο χωρίς τη συγκατάθεση της επαγγελματικής αυτής οργανώσεως ή των μελών της. Επειδή το Østre Landsret απέρριψε την προσφυγή αυτή, η Infopaq άσκησε έφεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

23 Σύμφωνα με το αιτούν δικαστήριο, συνομολογείται ότι η άδεια των δικαιούχων δεν απαιτείται για την άσκηση της δραστηριότητας παρακολουθήσεως του Τύπου μέσω συντάξεως περιλήψεων, καθόσον η δραστηριότητα αυτή συνίσταται στην απευθείας ανάγνωση ενός δημοσιεύματος, στην επιλογή των σχετικών άρθρων βάσει εκ των προτέρων καθορισμένης λέξεως κλειδιού, καθώς και στην παράδοση ενός καταρτισθέντος με το χέρι δελτίου παρακολουθήσεως στον συντάκτη της περιλήψεως με μνεία της λέξεως κλειδιού σε ένα άρθρο και τη θέση του άρθρου αυτού στο δημοσίευμα. Ομοίως, οι διάδικοι της κύριας δίκης συνομολογούν ότι η σύνταξη περιλήψεως είναι καθεαυτή νόμιμη και δεν προϋποθέτει τη συγκατάθεση του δικαιούχου.

24 Περαιτέρω, δεν αμφισβητείται ότι η εν λόγω μέθοδος συλλογής δεδομένων συνίσταται σε δύο πράξεις αναπαραγωγής, ήτοι στη δημιουργία αρχείων TIFF κατά τη σάρωση των τυπωμένων αρχείων και στη δημιουργία αρχείων κειμένου προερχομένων από τη μετατροπή αρχείων TIFF. Εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι η μέθοδος αυτή συνεπάγεται την αναπαραγωγή τμημάτων των άρθρων που σαρώθηκαν εφόσον το απόσπασμα των ένδεκα λέξεων που αποθηκεύεται σε μνήμη ηλεκτρονικού υπολογιστή και οι ένδεκα λέξεις αποτελούν το αντικείμενο τυπωμένου δελτίου.

25 Ωστόσο, οι διάδικοι της κύριας δίκης διαφωνούν ως προς το αν οι δύο τελευταίες προπαρατεθείσες πράξεις αποτελούν πράξεις αναπαραγωγής, για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 2 της οδηγίας 2001/29. Ομοίως, διαφωνούν περί του αν το σύνολο των πράξεων της κύριας δίκης καλύπτεται, ενδεχομένως, από την εξαίρεση του δικαιώματος αναπαραγωγής του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής.

26 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Højesteret αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Μπορεί η αποθήκευση και η επακόλουθη εκτύπωση αποσπάσματος του κειμένου ενός άρθρου, που αποτελείται από μια λέξη κλειδί μαζί με τις πέντε προηγούμενες και τις πέντε επόμενες λέξεις, να θεωρηθούν ως πράξεις αναπαραγωγής που προστατεύονται με το άρθρο 2 της οδηγίας [2001/29];

2) Έχουν σημασία, για τη δυνατότητα χαρακτηρισμού προσωρινών πράξεων αναπαραγωγής ως "μεταβατικών" υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, οι περιστάσεις υπό τις οποίες αυτές διενεργούνται;

3) Μπορεί μια προσωρινή πράξη αναπαραγωγής να θεωρηθεί ως "μεταβατική", όταν η αναπαραγωγή έχει τη μορφή επεξεργασίας, παραδείγματος χάρη, μέσω

δημιουργίας ενός αρχείου κειμένου βάσει ενός αρχείου απεικονίσεως ή μέσω αναζητήσεως διαδοχικών κειμένων βάσει ενός αρχείου κειμένου;

4) Μπορεί μια προσωρινή πράξη αναπαραγωγής να θεωρηθεί ως "μεταβατική", όταν αποθηκεύεται ένα μέρος της αναπαραγωγής που αποτελείται από ένα ή περισσότερα αποσπάσματα κειμένου με ένδεκα λέξεις;

5) Μπορεί μια προσωρινή πράξη αναπαραγωγής να θεωρηθεί ως "μεταβατική", όταν εκτυπώνεται ένα μέρος της αναπαραγωγής που αποτελείται από ένα ή περισσότερα αποσπάσματα κειμένου με ένδεκα λέξεις;

6) Έχει σημασία, προκειμένου να θεωρηθεί ότι προσωρινές πράξεις αναπαραγωγής "αποτελούν αναπόσπαστο και ουσιώδες τμήμα μιας τεχνολογικής μεθόδου" υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, το στάδιο της τεχνολογικής μεθόδου στο οποίο διενεργούνται αυτές οι πράξεις;

7) Μπορεί να θεωρηθεί ότι προσωρινές πράξεις αναπαραγωγής "αποτελούν αναπόσπαστο και ουσιώδες τμήμα μιας τεχνολογικής μεθόδου", όταν αυτές συνίστανται σε σάρωση όλων των άρθρων της εφημερίδας με το χέρι, κατά την οποία μέθοδο τα άρθρα της εφημερίδας μετατρέπονται από ένα τυπωμένο μέσο σε ένα ψηφιακό μέσο;

8) Μπορεί να θεωρηθεί ότι προσωρινές πράξεις αναπαραγωγής "αποτελούν αναπόσπαστο και ουσιώδες τμήμα μιας τεχνολογικής μεθόδου", όταν αυτές συνίστανται σε εκτύπωση ενός μέρους της αναπαραγωγής που περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα αποσπάσματα κειμένου με ένδεκα λέξεις;

9) Περιλαμβάνει η "νόμιμη χρήση" του άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 οποιαδήποτε μορφή χρήσεως, η οποία δεν απαιτεί τη συγκατάθεση του δικαιούχου;

10) Περιλαμβάνει η "νόμιμη χρήση" του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 τη σάρωση από μια επιχείρηση όλων των άρθρων μιας εφημερίδας, την επακόλουθη επεξεργασία της αναπαραγωγής μαζί με την αποθήκευση και, ενδεχομένως, την εκτύπωση ενός μέρους της αναπαραγωγής, που συνίσταται σε ένα ή περισσότερα αποσπάσματα κειμένου με ένδεκα λέξεις, η οποία χρησιμοποιείται για τη δραστηριότητα της επιχειρήσεως αυτής όσον αφορά τη σύνταξη περιλήψεων, μολονότι ο δικαιούχος δεν έχει δώσει τη συγκατάθεσή του γι' αυτές τις πράξεις;

11) Βάσει ποιων κριτηρίων πρέπει να κρίνεται αν προσωρινές πράξεις αναπαραγωγής έχουν "ανεξάρτητη οικονομική σημασία" υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, εφόσον πληρούνται οι λοιποί όροι αυτής της διατάξεως;

12) Μπορούν τα λόγω της ορθολογικής οργανώσεως οφέλη που προκύπτουν για τον χρήστη μέσω των προσωρινών αναπαραγωγών να λαμβάνονται επίσης υπόψη κατά την εκτίμηση του ζητήματος αν οι πράξεις αυτές έχουν "ανεξάρτητη οικονομική σημασία" υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29;

13) Μπορεί η εκ μέρους μιας επιχειρήσεως σάρωση όλων των άρθρων μιας εφημερίδας, η επακόλουθη επεξεργασία της αναπαραγωγής μαζί με την αποθήκευση και ενδεχομένως την εκτύπωση ενός μέρους της αναπαραγωγής, που συνίσταται σε ένα ή περισσότερα αποσπάσματα κειμένου με ένδεκα λέξεις, χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου, να θεωρηθούν ως "ορισμένες ειδικές περιπτώσεις οι οποίες δεν αντίκεινται στην κανονική εκμετάλλευση" των άρθρων εφημερίδας και "δεν θίγουν αδικαιολογήτως τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου" υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 5, της οδηγίας 2001/29;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Εισαγωγική παρατήρηση

27 Εισαγωγικά, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από τις επιταγές τόσο της ομοιόμορφης εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου όσο και της αρχής της ισότητας, στο περιεχόμενο μιας διατάξεως του κοινοτικού δικαίου η οποία, όπως η διάταξη του άρθρου 2 της οδηγίας 2001/29, δεν παραπέμπει ρητώς στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της εννοίας και του περιεχομένου της, πρέπει κατά κανόνα να αποδίδεται, εντός του συνόλου της Κοινότητας, αυτοτελής και ενιαία ερμηνεία (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 6ης Φεβρουαρίου 2003, C-245/00, SENA, Συλλογή 2003, σ. I-1251, σκέψη 23, και της 7ης Δεκεμβρίου 2006, C-306/05, SGAE, Συλλογή 2006, σ. I-11519, σκέψη 31).

28 Οι απαιτήσεις αυτές επιβάλλονται ιδιαίτερα όσον αφορά την οδηγία 2001/29, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου της έκτης και της εικοστής πρώτης αιτιολογικής σκέψης.

29 Συνεπώς, η Αυστριακή Κυβέρνηση δεν μπορεί να υποστηρίζει επωφελώς ότι απόκειται στα κράτη μέλη να καθορίζουν την έννοια της «εν μέρει αναπαραγωγής», για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 2 της οδηγίας 2001/29 (βλ., συναφώς, όσον αφορά την έννοια του «κοινού» του άρθρου 3 της ίδιας οδηγίας, την προπαρατεθείσα απόφαση SGAE, σκέψη 31).

Επί του πρώτου ερωτήματος

30 Με το πρώτο του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν η φράση «εν μέρει αναπαραγωγή» της οδηγίας 2001/29 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι περιλαμβάνει τις πράξεις αποθηκεύσεως σε μνήμη ηλεκτρονικού υπολογιστή ενός αποσπάσματος που αποτελείται από ένδεκα λέξεις και εκτυπώσεώς του.

31 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η οδηγία 2001/29 δεν καθορίζει ούτε την έννοια της «αναπαραγωγής» ούτε την έννοια της «εν μέρει αναπαραγωγής».

32 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι εν λόγω έννοιες πρέπει να καθορισθούν σε συνάρτηση του περιεχομένου και του πλαισίου των διατάξεων του άρθρου 2 της οδηγίας 2001/29 όπου περιλαμβάνονται, καθώς και υπό το πρίσμα των σκοπών του συνόλου της οδηγίας αυτής και του διεθνούς δικαίου (βλ., συναφώς, την προπαρατεθείσα απόφαση SGAE, σκέψεις 34 και 35 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

33 Το άρθρο 2, στοιχείο α΄, της οδηγίας 2001/29 προβλέπει ότι οι δημιουργοί διαθέτουν το αποκλειστικό δικαίωμα χορηγήσεως άδειας ή απαγορεύσεως της αναπαραγωγής εν όλω ή εν μέρει των έργων τους. Επομένως, η προστασία του δικαιώματος χορηγήσεως άδειας ή απαγορεύσεως της αναπαραγωγής που απολαύει ο δημιουργός έχει ως αντικείμενο ένα «έργο».

34 Ωστόσο, συναφώς, από τη γενική οικονομία της Συμβάσεως της Βέρνης, μεταξύ δε άλλων, του άρθρου 2, πέμπτο και όγδοο εδάφιο, προκύπτει ότι η προστασία ορισμένων αντικειμένων ως λογοτεχνικών ή καλλιτεχνικών έργων προϋποθέτει ότι αποτελούν πνευματικά δημιουργήματα.

35 Ομοίως, σύμφωνα με τα άρθρα 1, παράγραφος 3, της οδηγίας 91/250, 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 96/9 και 6 της οδηγίας 2006/116, έργα όπως προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή, βάσεις δεδομένων ή φωτογραφίες προστατεύονται από το δικαίωμα του δημιουργού μόνον αν είναι πρωτότυπα υπό την έννοια ότι είναι αποτέλεσμα προσωπικής πνευματικής εργασίας του δημιουργού τους.

36 Θεσπίζοντας εναρμονισμένο νομικό πλαίσιο του δικαιώματος του δημιουργού, η οδηγία 2001/29, όπως προκύπτει από την τέταρτη, ένατη έως ενδέκατη και εικοστή αιτιολογική σκέψη, βασίζεται στην ίδια αρχή.

37 Υπό τις συνθήκες αυτές, το δικαίωμα του δημιουργού υπό την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α΄, της οδηγίας 2001/29 δύναται να εφαρμοστεί μόνον όσον αφορά αντικείμενο που είναι πρωτότυπο υπό την έννοια ότι είναι αποτέλεσμα προσωπικής πνευματικής εργασίας του δημιουργού του.

38 Όσον αφορά τα τμήματα ενός έργου, διαπιστώνεται ότι από κανένα στοιχείο της οδηγίας 2001/29 ή άλλης εφαρμοστέας συναφώς οδηγίας δεν προκύπτει ότι τα τμήματα αυτά υπόκεινται σε διαφορετικό καθεστώς απ' ό,τι ολόκληρο το έργο. Επομένως, τα τμήματα ενός έργου προστατεύονται από το δικαίωμα του δημιουργού εφόσον μετέχουν, καθεαυτά, στην πρωτότυπη δημιουργία όλου του έργου.

39 Λαμβανομένων υπόψη των κρίσεων της σκέψεως 37 της παρούσας αποφάσεως, τα διάφορα τμήματα ενός έργου απολαύουν επομένως της προστασίας δυνάμει του άρθρου 2, στοιχείο α΄, της οδηγίας 2001/29 υπό την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνουν ορισμένα από τα στοιχεία που αποτελούν την έκφραση της προσωπικής πνευματικής εργασίας του δημιουργού του έργου αυτού.

40 Όσον αφορά το περιεχόμενο αυτής της προστασίας του έργου, από την ένατη έως ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2001/29 προκύπτει ότι κύριος σκοπός της οδηγίας αυτής είναι να θεσπίσει υψηλό επίπεδο προστασίας προς όφελος, μεταξύ άλλων, των δημιουργών, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να λαμβάνουν εύλογη αμοιβή για τη χρήση των έργων τους, περιλαμβανομένης της περιπτώσεως αναπαραγωγών τους, για να συνεχίσουν τη δημιουργική και καλλιτεχνική τους εργασία.

41 Υπό το ίδιο πρίσμα, η εικοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2001/29 απαιτεί να νοούνται υπό ευρεία έννοια οι πράξεις που καλύπτονται από το δικαίωμα αναπαραγωγής.

42 Η απαίτηση αυτή ευρέως ορισμού των πράξεων αυτών υπάρχει επίσης στη διατύπωση του άρθρου 2 της οδηγίας αυτής, όπου χρησιμοποιούνται φράσεις όπως «άμεση ή έμμεση», «προσωρινή ή μόνιμη», «με οποιοδήποτε μέσο και μορφή».

43 Κατά συνέπεια, η προστασία του άρθρου 2 της οδηγίας 2001/29 πρέπει να έχει ευρύ περιεχόμενο.

44 Όσον αφορά τα άρθρα του Τύπου, η προσωπική πνευματική εργασία του δημιουργού τους, για την οποία γίνεται λόγος στη σκέψη 37 της παρούσας αποφάσεως, απορρέει, υπό κανονικές συνθήκες, από τη μορφή με την οποία παρουσιάζεται το θέμα και τη γλωσσική του διατύπωση. Εξάλλου, στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν αμφισβητείται ότι τα άρθρα του Τύπου αποτελούν, καθεαυτά, λογοτεχνικά έργα, τα οποία αφορά η οδηγία 2001/29.

45 Ως προς τα στοιχεία των έργων αυτών, τα οποία αφορά η προστασία, επισημαίνεται ότι τα έργα αυτά συντίθενται από λέξεις οι οποίες, θεωρούμενες μεμονωμένα, δεν αποτελούν καθεαυτές πνευματική εργασία του δημιουργού που τις χρησιμοποιεί. Βάσει της επιλογής, της διευθετήσεως και του συνδυασμού των λέξεων αυτών καθίσταται δυνατό στον δημιουργό να εκφράσει το δημιουργικό του πνεύμα με πρωτότυπο τρόπο και να καταλήξει σε ένα αποτέλεσμα που αποτελεί πνευματική δημιουργία.

46 Επομένως, οι λέξεις καθεαυτές δεν αποτελούν στοιχεία τα οποία αφορά η προστασία.

47 Συνεπώς, λαμβανομένης υπόψη της απαιτήσεως ευρείας ερμηνείας του περιεχομένου της προστασίας που παρέχει το άρθρο 2 της οδηγίας 2001/29, δεν αποκλείεται ορισμένες μεμονωμένες φράσεις, ή μάλιστα ορισμένα τμήματα φράσεων του οικείου κειμένου, να έχουν τη δυνατότητα να μεταδώσουν στον αναγνώστη την πρωτοτυπία ενός δημοσιεύματος όπως ενός άρθρου του Τύπου, γνωστοποιώντας του ένα στοιχείο το οποίο, καθεαυτό, αποτελεί την έκφραση της προσωπικής πνευματικής δημιουργίας του συντάκτη του άρθρου αυτού. Επομένως, τέτοιες φράσεις ή τέτοια τμήματα φράσεων δύνανται να αποτελέσουν το αντικείμενο της προστασίας του άρθρου 2, στοιχείο α΄, της οδηγίας αυτής.

48 Επομένως, η αναπαραγωγή αποσπάσματος ενός προστατευομένου έργου το οποίο, όπως αυτό της κύριας δίκης, περιλαμβάνει ένδεκα συνεχόμενες λέξεις του, δύναται να αποτελέσει εν μέρει αναπαραγωγή, υπό την έννοια του άρθρου 2 της οδηγίας 2001/29, εάν το απόσπασμα αυτό –γεγονός που απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει– περιλαμβάνει ένα στοιχείο του έργου το οποίο, καθεαυτό, εκφράζει την προσωπική πνευματική εργασία του δημιουργού.

49 Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι η χρησιμοποιούμενη από την Infopaq διαδικασία συλλογής δεδομένων καθιστά δυνατή την επανάληψη πολλών αποσπασμάτων προστατευομένων έργων. Συγκεκριμένα, η διαδικασία αυτή αναπαράγει απόσπασμα αποτελούμενο από ένδεκα λέξεις κάθε φορά που η λέξη κλειδί εμφανίζεται στο οικείο έργο και, εξάλλου, λειτουργεί συχνά σε συνάρτηση με πολλές λέξεις κλειδιά, εφόσον ορισμένοι πελάτες ζητούν από την Infopaq να συντάξει περιλήψεις βάσει πολλών κριτηρίων.

50 Έτσι, η διαδικασία αυτή αυξάνει τη δυνατότητα της Infopaq να πραγματοποιεί εν μέρει αναπαραγωγές υπό την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α΄, της οδηγίας 2001/29, διότι η σώρευση των αποσπασμάτων αυτών μπορεί να συνεπάγεται την ανασύσταση εκτεταμένων τμημάτων δυναμένων να αντανακλούν την πρωτοτυπία του οικείου έργου, εφόσον περιλαμβάνουν πολλά στοιχεία τα οποία δύνανται να εκφράζουν την προσωπική πνευματική εργασία του δημιουργού του έργου αυτού.

51 Κατόπιν των ανωτέρω, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι πράξη πραγματοποιούμενη κατά τη διαδικασία συλλογής δεδομένων, η οποία συνίσταται σε αποθήκευση σε μνήμη ηλεκτρονικού υπολογιστή αποσπάσματος προστατευόμενου έργου, που αποτελείται από ένδεκα λέξεις καθώς και από εκτύπωση του αποσπάσματος αυτού, δύναται να εμπίπτει στην έννοια της εν μέρει αναπαραγωγής του άρθρου 2 της οδηγίας 2001/29, εάν –γεγονός το οποίο απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει– τα ούτως αναπαραγόμενα στοιχεία αποτελούν την έκφραση της προσωπικής πνευματικής εργασίας του δημιουργού τους.

Επί του δευτέρου έως δωδεκάτου ερωτήματος

52 Εάν υποτεθεί ότι οι επίμαχες πράξεις της κύριας δίκης εμπίπτουν στην έννοια της εν μέρει αναπαραγωγής προστατευόμενου έργου του άρθρου 2 της οδηγίας 2001/29, από τα άρθρα 2 και 5 της οδηγίας αυτής προκύπτει ότι η αναπαραγωγή αυτή δεν μπορεί να πραγματοποιείται χωρίς την άδεια του οικείου δημιουργού, εκτός αν πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 της οδηγίας αυτής.

53 Στο πλαίσιο αυτό, με το δεύτερο έως δωδέκατο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν οι πράξεις αναπαραγωγής που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια διαδικασίας συλλογής δεδομένων, όπως αυτή της κύριας δίκης, πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 και, συνεπώς, αν η διαδικασία αυτή μπορεί να γίνει χωρίς την άδεια των οικείων δικαιούχων, εφόσον σκοπεί να καταστήσει δυνατή τη σύνταξη περιλήψεων άρθρων του Τύπου και συνίσταται σε σάρωση του συνόλου των άρθρων αυτών, σε αποθήκευση σε μνήμη ηλεκτρονικού υπολογιστή αποσπάσματος ένδεκα λέξεων και σε εκτύπωσή του.

54 Σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, μια πράξη αναπαραγωγής εξαιρείται του δικαιώματος αναπαραγωγής του άρθρου 2 της οδηγίας αυτής αν πληροί πέντε προϋποθέσεις, ήτοι όταν:

— η πράξη αυτή είναι προσωρινή

— είναι μεταβατική ή παρεπόμενη

— αποτελεί αναπόσπαστο και ουσιώδες τμήμα μιας τεχνολογικής μεθόδου

— έχει ως αποκλειστικό σκοπό να επιτρέψει την εντός δικτύου μετάδοση μεταξύ τρίτων μέσω διαμεσολαβητή ή τη νόμιμη χρήση ενός έργου ή άλλου προστατευομένου αντικειμένου και

— η πράξη αυτή δεν έχει καμία ανεξάρτητη οικονομική σημασία.

55 Κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι οι προϋποθέσεις αυτές είναι σωρευτικές υπό την έννοια ότι, εάν δεν πληρούται μία από αυτές, σημαίνει ότι η πράξη αναπαραγωγής δεν εξαιρείται, βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, του δικαιώματος αναπαραγωγής του άρθρου 2 της οδηγίας αυτής.

56 Για την ερμηνεία των προϋποθέσεων αυτών, μεμονωμένα, υπενθυμίζεται στη συνέχεια ότι, κατά πάγια νομολογία, οι διατάξεις μιας οδηγίας που παρεκκλίνουν από γενική αρχή την οποία καθιερώνει η ίδια οδηγία πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά (αποφάσεις της 29ης Απριλίου 2004, C-476/01, Kapper, Συλλογή 2004, σ. I-5205, σκέψη 72, και της 26ης Οκτωβρίου 2006, C-36/05, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλογή 2006, σ. I-10313, σκέψη 31).

57 Περί αυτού πρόκειται όσον αφορά την εξαίρεση του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, η οποία αποτελεί παρέκκλιση της γενικής αρχής που θεσπίζει η οδηγία, δηλαδή της απαιτήσεως άδειας του δικαιούχου για κάθε αναπαραγωγή προστατευόμενου έργου.

58 Κατά μείζονα λόγο, τούτο ισχύει καθόσον η εξαίρεση αυτή πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα του άρθρου 5, παράγραφος 5, της οδηγίας 2001/29, σύμφωνα με το οποίο η εν λόγω εξαίρεση έχει εφαρμογή μόνο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, οι οποίες δεν θίγουν τη συνήθη εκμετάλλευση του έργου ή άλλου προστατευομένου αντικειμένου, ούτε προκαλούν αδικαιολόγητη ζημία στα νόμιμα δικαιώματα του δικαιούχου.

59 Σύμφωνα με την τέταρτη, έκτη και εικοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2001/29, οι προϋποθέσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής πρέπει επίσης να ερμηνεύονται υπό το πρίσμα της επιταγής περί ασφαλείας δικαίου των δημιουργών όσον αφορά την προστασία των έργων τους.

60 Με την υπό κρίση υπόθεση, η Infopaq υποστηρίζει ότι οι επίμαχες πράξεις αναπαραγωγής της κύριας δίκης πληρούν την προϋπόθεση περί προσωρινότητας χαρακτήρα, εφόσον διαγράφονται μετά την ολοκλήρωση της ηλεκτρονικής έρευνας.

61 Συναφώς, υπό το πρίσμα της τρίτης προϋποθέσεως για την οποία έγινε λόγος στη σκέψη 54 της παρούσας αποφάσεως, διαπιστώνεται ότι μια προσωρινή και μεταβατική πράξη αναπαραγωγής σκοπεί να καταστήσει δυνατή την πραγματοποίηση μιας τεχνολογικής μεθόδου, της οποίας αποτελεί αναπόσπαστο και ουσιώδες τμήμα. Υπό τις συνθήκες αυτές, λαμβανομένων υπόψη των αρχών που διατυπώθηκαν με τις σκέψεις 57 και 58 της παρούσας αποφάσεως, οι εν λόγω πράξεις αναπαραγωγής δεν μπορούν να υπερβαίνουν αυτό που απαιτείται για την ορθή λειτουργία της τεχνολογικής αυτής μεθόδου.

62 Εξάλλου, η ασφάλεια δικαίου των δικαιούχων των δικαιωμάτων του δημιουργού επιβάλλει να μην αποδίδεται η διατήρηση και η εξάλειψη της αναπαραγωγής σε ανθρώπινη παρέμβαση κατά διακριτική ευχέρεια, ιδίως του χρήστη των προστατευομένων έργων. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση αυτή, ουδόλως διασφαλίζεται ότι το εν λόγω πρόσωπο θα εξαλείψει πράγματι τη δημιουργηθείσα αναπαραγωγή ή, εν πάση περιπτώσει, θα την εξαλείψει μόλις η ύπαρξή της πάψει να δικαιολογείται από απόψεως της λειτουργίας της με σκοπό την υλοποίηση μιας τεχνολογικής μεθόδου.

63 Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται με την τριακοστή τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2001/29, που απαριθμεί ως χαρακτηριστικά παραδείγματα των πράξεων του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής τις πράξεις που καθιστούν δυνατή την αναζήτηση (browsing), καθώς και την αποθήκευση σε κρυφή μνήμη (caching), συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καθιστούν δυνατή την αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων μετάδοσης. Εξ ορισμού, οι πράξεις αυτές δημιουργούνται και εξαλείφονται αυτομάτως και χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση.

64 Κατόπιν των ανωτέρω, διαπιστώνεται ότι μια πράξη δύναται να χαρακτηριστεί ως «μεταβατική», υπό την έννοια της δεύτερης προϋποθέσεως του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, μόνον αν η διάρκεια ζωής της περιορίζεται σε αυτό που απαιτείται για την ορθή λειτουργία της οικείας τεχνολογικής μεθόδου, δεδομένου ότι η μέθοδος αυτή πρέπει να είναι αυτοματοποιημένη ούτως ώστε η πράξη αυτή να εξαλείφεται αυτομάτως, χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, μόλις ολοκληρωθεί η λειτουργία της με σκοπό την υλοποίηση της μεθόδου αυτής.

65 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν μπορεί εκ προοιμίου να αποκλεισθεί ότι οι δύο πρώτες πράξεις αναπαραγωγής της κύριας δίκης, δηλαδή η δημιουργία αρχείων TIFF καθώς και αρχείων κειμένου προερχομένων από τη μετατροπή των αρχείων TIFF, δύνανται να χαρακτηρισθούν ως μεταβατικές εφόσον διαγράφονται αυτομάτως από τη μνήμη ηλεκτρονικού υπολογιστή.

66 Όσον αφορά την τρίτη πράξη αναπαραγωγής –δηλαδή την αποθήκευση σε μνήμη ηλεκτρονικού υπολογιστή του αποσπάσματος που αποτελείται από ένδεκα λέξεις– βάσει των προσκομισθέντων στο Δικαστήριο στοιχείων, δεν μπορεί να εκτιμηθεί αν η τεχνολογική μέθοδος είναι αυτοματοποιημένη οπότε το αρχείο αυτό διαγράφεται από τη μνήμη ηλεκτρονικού υπολογιστή χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση και σε ελάχιστο χρονικό διάστημα. Έτσι, απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει αν η διαγραφή εξαρτάται από τη βούληση του χρήστη της αναπαραγωγής και αν υφίσταται κίνδυνος το αρχείο αυτό να διατηρηθεί μετά την ολοκλήρωση της λειτουργίας του με σκοπό την υλοποίηση της οικείας τεχνολογικής μεθόδου.

67 Εντούτοις συνομολογείται ότι, με την τελευταία αυτή πράξη αναπαραγωγής της διαδικασίας συλλογής δεδομένων, η Infopaq πραγματοποιεί αναπαραγωγή εκτός του τομέα της πληροφορικής. Εκτυπώνει αρχεία που περιλαμβάνουν τα αποτελούμενα από ένδεκα λέξεις αποσπάσματα και έτσι αναπαράγει τα αποσπάσματα αυτά σε χαρτί.

68 Ωστόσο, άπαξ η αναπαραγωγή εκτυπωθεί, εξαφανίζεται μόνον αφού καταστραφεί η έντυπη μορφή της.

69 Περαιτέρω, εφόσον με τη μέθοδο συλλογής δεδομένων δεν δύναται, προφανώς, να καταστραφεί η έντυπη μορφή της αναπαραγωγής, η εξάλειψή της εξαρτάται μόνον από τη βούληση του χρήστη της μεθόδου αυτής και δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι ο χρήστης επιθυμεί να απαλλαγεί της αναπαραγωγής αυτής, γεγονός που συνεπάγεται ότι υφίσταται ο κίνδυνος η εν λόγω αναπαραγωγή να διατηρηθεί για μεγάλη χρονική περίοδο αναλόγως των αναγκών του χρήστη.

70 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι η τελευταία πράξη της μεθόδου συλλογής δεδομένων της κύριας δίκης, κατά τη διάρκεια της οποίας η Infopaq εκτυπώνει τα αποτελούμενα από ένδεκα λέξεις αποσπάσματα, δεν αποτελεί μεταβατική πράξη υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29.

71 Εξάλλου, από τον διαβιβασθέντα στο Δικαστήριο φάκελο δεν προκύπτει και δεν προβλήθηκε ότι η πράξη αυτή δύναται να έχει παρεπόμενο χαρακτήρα.

72 Επομένως, η εν λόγω πράξη δεν πληροί τη δεύτερη προϋπόθεση του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 και, συνεπώς, δεν εξαιρείται του δικαιώματος αναπαραγωγής του άρθρου 2 της οδηγίας.

73 Κατά συνέπεια, η επίμαχη μέθοδος συλλογής δεδομένων της κύριας δίκης δύναται να υλοποιηθεί μόνο με τη συγκατάθεση των δικαιούχων και, επομένως, δεν απαιτείται να εξετασθεί αν οι τέσσερις πράξεις που αποτελούν τη μέθοδο αυτή πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1.

74 Συνεπώς, για το δεύτερο έως το δωδέκατο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η πράξη εκτυπώσεως αποσπάσματος αποτελούμενου από ένδεκα λέξεις, που πραγματοποιείται κατά τη μέθοδο συλλογής δεδομένων όπως αυτή της κύριας δίκης, δεν πληροί την προϋπόθεση περί του μεταβατικού χαρακτήρα του άρθρου 5, παρά-

γραφος 1, της οδηγίας 2001/29 και, επομένως, η μέθοδος αυτή δεν μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς τη συγκατάθεση των οικείων δικαιούχων των δικαιωμάτων του δημιουργού.

Επί του τρίτου ερωτήματος

75 Λαμβανομένης υπόψη της δοθείσας στο δεύτερο έως δωδέκατο ερώτημα απαντήσεως, παρέλκει η απάντηση στο δέκατο τρίτο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

76 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Πράξη πραγματοποιούμενη κατά τη μέθοδο συλλογής δεδομένων, η οποία συνίσταται σε αποθήκευση σε μνήμη ηλεκτρονικού υπολογιστή αποσπάσματος προστατευόμενου έργου, που αποτελείται από ένδεκα λέξεις καθώς και από εκτύπωση του αποσπάσματος αυτού, δύναται να εμπίπτει στην έννοια της εν μέρει αναπαραγωγής του άρθρου 2 της οδηγίας 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας, εάν –γεγονός το οποίο απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει– τα ούτως αναπαραγόμενα στοιχεία αποτελούν την έκφραση της προσωπικής πνευματικής εργασίας του δημιουργού.

2) Η πράξη εκτυπώσεως αποσπάσματος αποτελούμενου από ένδεκα λέξεις, που πραγματοποιείται κατά τη μέθοδο συλλογής δεδομένων όπως αυτή της κύριας δίκης, δεν πληροί την προϋπόθεση περί του μεταβατικού χαρακτήρα του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 και, επομένως, η μέθοδος αυτή δεν μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς τη συγκατάθεση των οικείων δικαιούχων των δικαιωμάτων του δημιουργού.

(υπογραφές)